

Motion till riksdagen 2009/10:So551

av **Siw Wittgren-Ahl och Lars Johansson (s)**

Handlingsplan för ett tobaksfritt samhälle

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en handlingsplan för ett tobaksfritt samhälle.

Motivering

Tobak är förenat med livsfara, vilket är ett känt faktum. Vad som däremot inte är allmänt känt är vad kostnaden för tobaksbruket är. Enligt centrum för hälsoekonomi vid Lunds universitet beräknas kostnaderna för sjukskrivning på grund av rökrelaterade sjukdomar till den svindlande summan 18 miljarder kronor per år. Kostnaderna för sjukvård är 2 miljarder och produktionsbortfall på grund av oförmåga att arbeta fram till pensionsålder eller förtida dödsfall kostar samhället 6 miljarder. Räknas det samman blir totalkostnaden för tobaksbruket 26 miljarder kronor årligen. Det kan inte finnas några tveksamheter; här finns möjlighet att spara stora summor.

Sverige har i ett internationellt perspektiv en låg andel rökare, 14 procent. Det är bland de lägsta i Europa. Trots detta är det totala tobaksbruket i Sverige högt. Varje dag använder 29 procent av männen och 19 procent av kvinnorna tobak. Minst 500 personer dör av passiv rökning årligen (Statens folkhälsoinstitut, 2009).

Ett bra tobaksförebyggande arbete är mycket viktigt för att minska tobakens skadeverkningar. Idag finns policies och handlingsplaner för detta arbete på många håll lokalt och regionalt, och det satsas också resurser på det. Det handlar om insatser i skolan, på vårdcentralen, på MVC/BVC, hos tandläkaren, på arbetsplatser, inom tillsyn över försäljning till unga med mera. Men det skulle kunna göras betydligt mera.

Vi menar att det behövs en nationell handlingsplan för att genomföra riksdagens mål om att förebygga och minska tobaksanvändningen. Det finns idag

Fel! Okänt namn på

ingen nationell handlingsplan, vilket påpekats av Folkhälsoinstitutet. FHI har också redovisat att resurserna som satsas på att förebygga och begränsa tobaksbruket är för små idag.

År 2003 beslutade Sveriges riksdag om mål för det tobaksförebyggande arbetet som vi ska nå till 2014. Dessa fyra delmål är följande:

1. En tobaksfri livsstart från år 2014.
2. En halvering till år 2014 av antalet ungdomar under 18 år som börjar röka eller snusa.
3. En halvering till år 2014 av andelen rökare bland de grupper som röker mest.
4. Ingen ska ofrivilligt utsättas för rök i sin omgivning.

Dessa är bra och viktiga mål i kampen för ett tobaksfritt samhälle. Tyvärr saknas det fem år efter riksdagsbeslutet en handlingsplan för hur detta ska bli verklighet, vilket är tragiskt eftersom drygt 6 000 människor utsätts för livshotande sjukdomar orsakade av tobaksbruk.

För att leva upp till WHO:s ramkonvention om tobakskontroll som ratificerades av Sverige 2005 måste Sveriges riksdag sätta kraft bakom orden. Då har Sverige chansen att bli det första landet som lever upp till konventionens krav.

Stockholm den 24 september 2009

Siw Wittgren-Ahl (s)

Lars Johansson (s)